

ROBOTCHYJ NAROD (THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada. THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA. Published weekly by THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA Pritchard & McGregor Winnipeg, Man. Subscription \$2.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ одиночку соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те знаня яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути кращий лад на світі, то читай все „Робочий Народ“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“ Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg Man

Брехня чи Правда?

Соціалісти вже від давна доводять, що те бовладе в суспільній господарці основаній на приватній власності, яке є причиною нинішніх суспільних злиднів, може вже нині бути вповні заступлене колективістичним суспільним ладом, в яким всі средства продукції і комунікації будуть власністю народу. Народні представителі малиб управляти ними на основі демократичних постанов.

Вороги соціалізму називають се неможливою мрією і зовсім недотечно толкують, що соціалістична господарка є неможливою.

За твердженнями соціалістів промовляли однак такі факти, як інтернаціональний устрій почти, перебрание державну власність желізниць майже у всіх європейських державах, удержавнене сільного промислу в Австрії, дукрового промислу в Англії і пр. всі ці радикальні підприємця були кінченними задля рятунку суспільності від лиха, нанешеного системою основаною на приватній власності.

Нині одяк, немилосердний военний час заставляє капіталістичні правительства хватати ся навіть таких „нездійснимих“ способів рятунку перед грозячим лихом, про які они недавно й не сміли.

Ось кілька днів тому, німецьке правительство забрало приватним фірмам і торговельникам торгувати збіжжям і мукою, позаяк оно само забирає весь запас збіжжя і муки на власність і до розпорядимости уряду. Правительство приказало також мійським радам, щоби они занялись виробом запасу м'ясних консерв.

Прекрасно. Якже се так може бути? Казалиж недавно соціалістам, що така господарка неможлива... А вже сьогодні ним ту в Америці кричать, що наші злидні, голод, нужду нема радя і що наші домагання нейдійсними...

Англіська преса підхватила сю постанову німецького правительства і радить англійському правительству, щоби оно пішло слідом Німців.

І нічого дивного. Невмолима конечність все перемагає. Се, що зробило німецьке правительство, не було впливом його доброї, щирої волі. Оно зробило се під впливом крайної конечности, про яку німецькі соціалісти від довшого часу в своїх часописах говорили. Німецьке правительство буде мусіло і дальше послухати соціалістів. Сво, цопа сам, що буде тепер само розиреділяти поживу, з продовженем війни, буде мусіло взяти контролю над рільництвом. Інакше рільничих продуктів не докупивби ся у величких земельних посідачів.

Англіські соціалісти пруть своє правительство також на сю дорогу і оно буде мусіло піти слідом Німців. І так на наших очах побачимо ті неможливі способи суспільного господарства.

Від сього, розуміть ся, еще далеко до соціалізму, однак се є могутий удар в основі капіталістичної системи.

Народ буде мати спромогу прагнути ся таким способом суспільної господарки і привичаїти ся до них, а се буде колюсальною помічю соціалістам в їх роботі. Про се висловлюють ся вже і несоціалісти.

І в нас в Америці невдовзі наші опікуни будуть мусіли погодити ся з тим, що соціалістична правда побідить капіталістичну брехню і народ сам візьме управу над усіми средствами витвору, над фабриками, копальнями, над желізницями, кораблями, телеграфами і пр. пр., та розиредить працю так, що не буде безробітних, а з тим, не буде й голодних.

3 думок соціаліста.

Капіталісти ніяк не можуть згодити ся до того, хто спричинив війну. Соціалісти одвогосно заявляють, що причиною війни є капіталізм.

Капіталістичне корито є одиноким дочасним бажаннем побожного пролетаря. А небесну пасалиють по смерти він уявляє собі так, що буде вічно вилігуватись на соломі за блискучим тронном „Всевишнього“.

Християнська любов звесім не перешкаджає християнським мужам мордувати себе взаємно на війні. Ії вплив на людську вдачу є без практичної вартости і йому піддають ся хіба такі, що фізично не є способні до воєнного ремесла.

Два головні гріхи, що ними пролетар мало коли ображує господа є: 1. Обжирство, 2. Лїнивство. Уже минула рїздвяні свята; народив ся Месія

між бичками і ослами та приніс нам те саме, що і за минувших років — радість пролетарским ослятям в капіталістичній стайні і на ново номальовану, стару, спорохнавіду, церковну налію.

Дивно є деколи справедливості капіталістичних судів! В Нью Джерси хлопець убив заяця і дістав чотири місяці в'язниці; ниньшній знов хлопець застрілив товариша — його увільнено.

І в Канаді не був, але читав, що якийсь склав разом з Німеччиною, Злуч. Держави і стейт Нью Йорк, то допершо закрилоб Канаду. Ну, а чую, що робітникам і там за тісно, бо капіталістам розвернув ся на цілім тим величезнім просторі.

— П'ятьсот доларів на похорон собаки, — каже новинка в газеті. Се є нама-

цальний доказ гнаної, собачої моральності капіталістів.

На цілій триста-милевій боевій лінії у Франції не знайшовби стільки француських і англійських князів, скільки їх вептаєть ся лиш у одним з ньюйорських готель.

Каже „Rochester Herald“: Дехто протестує проти впроваджуваня „поганських дикунів“ до європейської війни начеб вони були в чому-гирлі від християнських дикунів. Свята війна в Туреччині мабуть не є гіршою від грішної війни в Вельгії.

Пош ратують душу робітника від видуманого пекла по смерті, а побожний робітник з відчуження за се ратує поживці душі і тіла від дійсного пекла наемної неволі за життя. Такий діяньський інтерес називає ся „житєм з віра“.

Дамян Бориско.

Жовнірські аргументи.

На опущеному побоевищі лежать біля себе два ранені: якийсь Кальмук, оборонець царя Миколи і галицький пролетарским ослятям в капіталістичній стайні і на ново номальовану, стару, спорохнавіду, церковну налію.

Дивно є деколи справедливості капіталістичних судів! В Нью Джерси хлопець убив заяця і дістав чотири місяці в'язниці; ниньшній знов хлопець застрілив товариша — його увільнено.

І в Канаді не був, але читав, що якийсь склав разом з Німеччиною, Злуч. Держави і стейт Нью Йорк, то допершо закрилоб Канаду. Ну, а чую, що робітникам і там за тісно, бо капіталістам розвернув ся на цілім тим величезнім просторі.

— П'ятьсот доларів на похорон собаки, — каже новинка в газеті. Се є нама-

жуть біля себе два ранені: якийсь Кальмук, оборонець царя Миколи і галицький пролетарским ослятям в капіталістичній стайні і на ново номальовану, стару, спорохнавіду, церковну налію.

Дивно є деколи справедливості капіталістичних судів! В Нью Джерси хлопець убив заяця і дістав чотири місяці в'язниці; ниньшній знов хлопець застрілив товариша — його увільнено.

І в Канаді не був, але читав, що якийсь склав разом з Німеччиною, Злуч. Держави і стейт Нью Йорк, то допершо закрилоб Канаду. Ну, а чую, що робітникам і там за тісно, бо капіталістам розвернув ся на цілім тим величезнім просторі.

— П'ятьсот доларів на похорон собаки, — каже новинка в газеті. Се є нама-

служити, а не так, як ти — от, встидатись-би тобі!

— Е, іди ти дурний! — відповів цїсарський Українець — наш найясніший монарх то таки більший. Знаєш, наш цїсар велів зробити таку величезну гармату, що треба цілої копії сїна, щоб іно порох у нїй затвати. Ось ряз набили мнє таку гармату і заткали копіцею сїна — не значить, що в сїні спала собака. Я ми вистрілили, то ся вистрілена собака летїла і врихла — самісько так, як ти! З „Bicz-a Voz-ogo“ переклав Д. Б.

Остроумна Відповідь.

Колишній хінський амбасадор в Вашингтоні Ву-Тін-Фан був раз запрошений на бал. Сидївши за столом поруч нього дама завела з ним оживлену розмову, розпитуючи його про Хіни, та тамошні звичаї і обичаї. Она, між іншим, дивувала ся, що в Хінах так часто представляють драконів (потворя похожі на ящірок).

— Чейже ви знаєте, що такого єства нїде нема, що се витвір фантазії — говорила дама. — Ви самі хіба колинебудь видїли дракона?

— Шановна панї, — відповів хінський дипломат — правда, що ви Американці представляєте, наприклад на вапих монетах, якусь там богиню свободи. Лїпш ви дуже добре знаєте, що такого єства на свігїті нема. Ви самі, шановна панї, хіба ви колинебудь і денебудь видїли свободу?

Дописі.

Вегревил, Алта.

Хв. Ред. „Роб. Нар“.

Прошу помістити сих ларуєтїв у Вашій часописи. — Де не повернути до якої

Право на жите.

(За М. Барановом.)

По мой думці, лихо зовсім не в тім, що мільони жителїв Канади і Спол. Держав не мають тепер роботи. Нема роботи — і прекрасно! Нехай звїдають музеї, театри... А если в місті наїдодає, нехай на фарми їдуть, на прароду подивлять ся. А хто любить подорожувати може до Європи на пару місяців вибрати ся. Боїть ся морської слабости — нехай проїде ся по Америці. Кажуть, що в Флориді далеко приємніше зимою. А в стейтах Колорадо і Каліфорнії такі чудові види, що очий відірвати не можна. Эслиж хочете сильних вражїнь, так попробуйте пробути часок в Мексико. Можете остаточно звїдати Панамериканський Канал і подивити ся чи справді там все так то прекрасно, як наші газети розмальовують. Та мало що можна робити, коли нема що робити!

Ось гляньте лиш на наших шановних співпорожан, живучих на ославленій Пятій Эвнї або на Рїверсайд Драйв в Нью Йорку та по богатих частях інших міст Америки. Люди сї цілий рік ходять без роботи хочби тобі одну сльозу проронила. Ніколи не жалують ся на свою судьбу. Ніколи не устроюють протестаційних мітїнгів і не посилають петїцій до правительства. І з червоними або чорними прапорами по-

улицях не похощають. Ні, не живють, про сто роскошють. Дами цілими днями по склепах їздять а ночами танго танцюють. Кавалери в день спортом займають ся, а ночью помагають дамам танго танцювати. Надходить холод, на полудне виїдажають. Приходить літо, виїдажають ся до Європи. Устроюють прогульки довкруги світа. їздять в Африку полювати носорогів. Виїдажають ся до єгипту на офіцкис подивити ся. В крайнім случаю, женять ся, виходять замуж або розводять ся. Женять ся, щоби потім розводити ся, а розводять ся, щоби потім могли знов женити ся. Одним словом, пречудно обходять ся без роботи. Навіть політику вважають злишнім клопотом. До політики они мають своїх консервативних, демократичних, ліберальних та республіканських „босів“. Дами знов, если котра з них лехкодушного характеру, то шлюблячи та розводами бавить ся. А если в неї фізіономія не надає ся до романтичних занять, то запасає ся в суфражетки і лає мужеський пол. І так всі мирять ся з своєю долею.

Так, що виходить, діло не в тім, що роботи потрібно. Нецать в сїй замітній і печальній рівнобужности, що коли нема роботи, то в той сам час нема й що їсти. Працює чоловік п'ять-шість літ, прицює шість днів тяжнево, п'ядесять дві неділі річно, 12-15 годин денно. І оставить він на нуру місяців роботу, а вже в нього не-

стане що їсти, в що одягнути ся або взути ся; не буде чим мешканя заплатити. Ось де нещастє!

Чомуж оно так нещастє? Тому, що коли чоловік працює, йому так мало платять, що він ніяк не може зберечи цю небудь на сей случай, коли в нього не буде роботи, або коли він не в силі буде працювати, або коли йому захоче ся просто трохи відпочити від роботи. Заробкова платня така мала, що заледво стає на жите від одной виплати до слідуючої. Лише коротесенька перерва в роботі, а вже нема що їсти.

А чому підприємці так мало платять? Та просто тому, що можуть найти скільки потрібно робітників на сю саму платню. А чому можуть найти? Тому, що робітників не можуть ждати, а підприємці можуть. Тому, що без роботи всякий голодує, а підприємець не лише не потребує голодувати, но може навіть танго танцювати, в театре ходити або поїхати на прогульку до Європи. Тому, що робітник зовсім зависимий від підприємця. А зависимість ся є наступком того, що підприємець має в своїх руках і землю, і дома, і машини і сирний матеріал для роботи, а робітник має лише дві рудї. Що він може зробити з тми своїми руками? Він може піднимати їх в роєцї до холодного неба, може в безпомічїм божевілїю вимахувати ними; він може кінець кінців бити ними по своїм голоднім череві... Ось і все.

Якже сему зарадити? Та дуже просто: відібрати зваряди праці у неробів і віддати їх до розпорядимости працюючим. Зробити їх власністю усіх. Зробити всіх господами-підприємцями. Значити зависимість одних від других. Тодї счезне сите безробітє з одной стороны і переступає із нужди з другої стороны; сита розпуєта у одних і голодєва розпуєта у других.

Безробітє і тоді буде. Лаше тоді буде оно добровільне, законне. Не будуть тоді працювати діти і старушки. Ніхто не буде працювати в сильну спеку. Кожний зможе покинути роботу на два-три місяці в році — щоби відпочати, розірвати ся, поподорожувати. Досить буде попрацювати кілька місяців, щоби стало на цілий рік. Досить для старших та слабих.

Так буде. А пока що, робітникам треба вияснити сї справи і організувати ся, щоби вивокувати в „хазяїнів“ перше всею, короткий робочий день — тоді буде робота для більшої скількості людей; відтак, більшу платню. — тоді они зможуть зберечи понебудь на перші дні криї, слабости і старости.

Не роботи треба проєвати, а домагати ся зваридів праці. Не права на роботу треба домагати ся, а права на жите.

М. Попович.

Тайни (Movie)

Найбільший бачок зі всіх тактографічних проєсїени, які перед випадки, ріжнокі, небували видєрелет авіатора чльоном звїрат лишє шнуром, пшують ся, і т. п. зивають серед пгентажного глядаменьше цікаві: они не дієсні, а чні.

Однак малє сягає ся шгучні тографічних фот — часто бачиш, що прямо ума нбули они такі зївїдїмї

Вїдїмїм на рожиної катастрографована, позалгий ряд сцен дїка — неможливі знимку? Не можє знати, що в такї ся катастрофа! нарочно устроїматї спримоу с